

Alicja Korzeniecka-Bondar

Uniwersytet w Białymstoku

e-mail: alibon@uwb.edu.pl ORCID: 0000-0003-1145-2996

Sprawozdanie z Seminarium naukowego (online) „Opowieść”, 05 marca 2021

05 marca 2021 odbyło się seminarium naukowe poświęcone OPOWIEŚCI, które zorganizowały: Komisja ds. Rozwoju Młodych Naukowców Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN oraz Redakcja czasopisma „Parezja. Czasopismo Forum Młodych Pedagogów przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN”. Inicjatorami spotkania byli młodzi naukowcy: pedagog i prawnik – dr Aleksander Cywiński (Uniwersytet Szczeciński) oraz socjolog – dr Kalina Kukiełko-Rogozinińska (Uniwersytet Szczeciński) i dr Krzysztof Tomanek (Uniwersytet Jagielloński).

Wszystkich przybyłych na spotkanie akademików, badaczy opowieści, doktorantów i studentów, przywitała dr hab. Alicja Korzeniecka-Bondar, redaktor naczelna Parezji. Otwarcia seminarium dokonała i inspirującego wprowadzenia w problematykę opowieści i jej roli w naukach społecznych dokonała prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak, Przewodnicząca Komisji ds. Rozwoju Młodych Naukowców Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN. Dr hab. Maciej Kowalewski, prof. US, Dyrektor Instytutu Socjologii Uniwersytet Szczecińskiego wskazał na genezę problematyką opowieści oraz jej znaczenie w socjologii. O idei zorganizowania seminarium opowiedział dr Aleksander Cywiński, a dr Krzysztof Tomanek ukazał własne źródła zainteresowania opowieścią (w tym potencjału opowieści budowanych na danych empirycznych).

Doświadczenia pandemii koronawirusa stały się kluczowym wątkiem jednej z sesji wystąpień, w trakcie której głos zabrali: członkowie i członkinie zespołu badającego doświadczenia studentów i nauczycieli akademickich w czasie pandemii: dr hab. Elżbieta Perzycka, prof. US, studentka Wiktoria Orzechowska (US) – *Listy z pandemii – dwugłos akademicki* – oraz dr Krzysztof Łuszczek (US) – *Dylematy autoprezentacji – język ludzkiej twarzy*. Te interesujące wypowiedzi (bazujące na autoetnografii), odsłaniające prze-

miany w procesie uczenia się i interakcjach spowodowanych zdalną edukacją, stały się inspiracją do dyskusji dotyczącej zdalnej edukacji oraz potencjalnych konsekwencji doświadczeń „covidowych” dla przyszłego funkcjonowania szkoły. Mgr Jolanta Ambrożewicz (UwB), na podstawie badań własnych stworzyła *Opowieść o doświadczaniu wsparcia w dobie kryzysu. Doświadczenia przedsiębiorców zrzeszonych w organizacjach biznesowych*, ukazując znaczenie relacji, wzajemnego zaufania i zaangażowania w radzeniu z trudnościami wynikającymi dla biznesmenów z pandemii.

Super kraj, to tytuł wystąpienia mgr. Patryka Słowińskiego (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny), który ukazał potencjał komunikacyjny oraz siłę przekazu murali umieszczanych w przestrzeni miasta. Ukazując historię muralu związanego ze strajkiem kobiet, zwracał uwagę na potrzebę odwagi i zaangażowania, co wybrzmiało także w wypowiedzi dr. Aleksandra Cywińskiego, *Opowieść o tym jak się stałem politycznym aktywistą*. To doświadczenia stało się dla samego zainteresowanego źródłem licznych zdarzeń i inspiracji do refleksji (nie tylko na temat polityki). Dr Przemysław Łonyszyn (Instytut Studiów Regionalnych w Szczecinie), snując *Opowieść o opowieści zastanawiał się „jak ratować historię przed zapomnieniem?”*. Prezentując własne doświadczenia z prowadzenia wywiadów z osobami dojrzałymi posiadającymi traumatyczne doświadczenia, np. związane z wywózką na Sybir zainspirował do dyskusji o roli pamięci autobiograficznej, znaczeniu przekazu międzygeneracyjnego oraz etycznym wymiarze przyjmowania „daru opowieści drugiego człowieka”. W długiej, inspirującej dyskusji podkreślano potrzebę stwarzania w szkole i innych środowiskach edukacyjnych warunków do „snucia opowieści”, nieśpiesznego opowiadania a tym samym kształtowania umiejętności słuchania drugiego człowieka.

Dr Kalina Kukielko-Rogozińska (US), w wystąpieniu *Historie, które możemy na siebie założyć. Leanne Prain i jej tekstylny storytelling* ukazała, jak wzajemnie przenikają się rzeczy, kultura i edukacja; jakie interesujące, wielowymiarowe opowieści zawarte mogą być na przykład w kurtce oraz, że „życie ubrań” (ich powstawania, przeznaczenie, wykorzystywanie, itd.) może mieć polityczne znaczenie. Dr Michał Paluch (UKSW), w wypowiedzi *Podmiot liryczny jako przedmiot badań ginytyki*, uświadliwiał na wewnętrzne przeżycia nauczyciela i ucznia uwikłanych wzajemnie w doznanie uniesienia i olśnienia poznawczego. Upominał się o głęboko egzystencjalny sens nauczania jako sposobu uczestnictwa (bytowania) w świecie oraz troskę o świat wewnętrzny i jego otoczenia jako doświadczenie intelektualno – duchowe. W namysł o jakości spotkania nauczyciela z uczniami wpisała się studentka Marta Makarewicz (Studenckie Koło Naukowe Socjologii Edukacji, Uniwersytet w Białym-

stoku), która opowiadała *O (nie)docenianiu kręgu jako przestrzeni swobodnej narracji dziecięcej*. Krąg z jego nieantagonizującym kształtem, podmiotowym i równym traktowaniem stwarza możliwość dialogu, spotkania i tworzenia narracji przez dziecko. Ponadto, daje sposobność do diagnozowania potrzeb dzieci oraz reagowania na bieżące, codzienne zdarzenia. O trudnościach badania i opowiadania o codziennych (zwyczajnych i odświętnych) doświadczeniach dziejących się w budynku Collegium Maius mówiła dr Żaneta Kubic (Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius), *W pogoni za symetrią – na tropach opowieści w narracji o Collegium Maius*. Prezentując tytułową „pogoń za symetrią” odsłaniała własne dylematy jako badaczki i autorki tekstów naukowych o Collegium Maius; popularyzatorki wiedzy o tym niezwykłym, zasobnym w opowieści miejscu. Te inspirujące referaty ukazały kolejne argumenty wskazujące na potrzebę opowieści zarówno w życiu, jak i nauce. Mamy nadzieję na jej kolejne odsłony!

W dyskusji uczestnicy spotkania, w tym członkowie i członkinie Komisji ds. Rozwoju Młodych Naukowców, wskazali nowe tropy ontologiczne i epistemologiczne odnośnie do opowieści jako zjawiska kulturowego ze szczególnym uwzględnieniem jej kontekstów pedagogicznych.